UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Gaat de Franse president Macron op ramkoers in Oekraïne?

Marácz, L.

Publication date
2024
Document Version
Final published version
Published in
Armex

Link to publication

Citation for published version (APA):
Marácz, L. (2024). Gaat de Franse president Macron op ramkoers in Oekraïne? *Armex*, *108*(2), 12-13.

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:09 Nov 2026

Column

Gaat de Franse president Macron op ramkoers in Oekraïne?

Prof. Dr. László Marácz

De Franse president Emmanuel Macron heeft aangekondigd bereid te zijn grondtroepen in te zetten in Oekraïne. Hoewel deze aankondiging enigszins als een verrassing kwam, is deze beslissing een logisch uitvloeisel van de politiek die door het Westen is gevolgd om de Russische invasie van Oekraïne te veroordelen. Het Westen heeft volledig ingezet op een beleid om gewapenderhand het Russische leger uit Oekraïne te verdrijven en heeft er een groot vertrouwen in gesteld dat het Oekraïense leger hiertoe in staat zou zijn. Waarom heeft de Franse president desondanks besloten deze aankondiging te doen en wat zijn de mogelijkheden van Macron om een Europese 'coalition of the willing' op te zetten?

Laatste redmiddel

De Russische invasie in Oekraïne is nu ruim twee jaar oud. Hoewel het er lang op leek dat er een patstelling op het oostelijke front tussen beide legers was ontstaan, wijzen steeds meer gezaghebbende analisten, zoals de Hongaarse kolonel István Resperger er in de Hongaarse media op dat de Russen aan het front in Oost-Oekraïne het initiatief in de oorlog naar zich toegetrokken hebben. Volgens Resperger zal Oekraïne zonder Westerse steun niet in staat zijn om de oorlog tegen Rusland te winnen. Deze analyse staat haaks op de houding van Westerse politici die de afgelopen twee jaar hebben verkondigd dat 'Rusland de oorlog niet mocht winnen'. Vandaar dat Oekraïne werd voorzien van veel geavanceerde Westerse wapens, militaire *know how* en *intelligence*, opleiding van Oekraïense soldaten, en vele miljarden dollars en euro's; Rusland daarentegen werd gesanctioneerd door de EU en de VS, en de financiële en diplomatieke banden met het land werden verbroken. Dit alles heeft blijkbaar niet geholpen om wat de Russen een 'speciale militaire operatie in Oekraïne' hebben gedoopt, af te stoppen. Het tegenoffensief van het Oekraïense leger dat in de zomer van 2023 werd ingezet, is op zijn retour. De Oekraïners kampen met een tekort aan manschappen en er is niet genoeg munitie voorhanden, die ook door het Westen niet op korte termijn geleverd kan worden. De aankondiging van president Macron dat hij bereid is om Franse grondtroepen in te zetten, lijkt tegen deze achtergrond eerder een laatste redmiddel dan een weloverwogen militaire strategie om het tij in Oekraïne ten gunste van de standvastige president Zelensky en zijn manschappen te keren.

De Franse president Emmanuel Macron (links) heeft aangekondigd bereid te zijn grondtroepen in te zetten in Oekraïne.
Foto: Wikimedia Commons, president.gov.ua

Terugtrekkende Amerikaanse bewegingen

De aankondiging van president Macron komt echter in een context van terugtrekkende Amerikaanse bewegingen. De Amerikaanse president Joe Biden, die tot op heden een groot voorstander was van de Oekraïense militaire inzet tegen Rusland en daarvoor bereid was om Oekraïne vergaand te steunen, heeft in zijn State of the Union van 7 maart jl. verklaard dat er geen Amerikaanse *soldiers of war* (dat wil zeggen grondtroepen, LM) in Oekraïne zullen worden ingezet. De VS is verdeeld over de verdere financiële steun aan Oekraïne. De Republikeinse voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, Mike Johnson is niet bereid om groen licht te geven aan de steun van 61 miljard dollar die de Democratische regering Biden voor Oekraïne gereserveerd heeft. Het lijkt erop dat de Amerikaanse geldkraan richting Oekraïne dichtgedraaid wordt. Het is een teken aan de wand dat de architecte van het Oekraïnebeleid sinds 2014 op het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken, Victoria Nuland, die tot het kamp van de haviken behoort, teruggetreden is. Inmiddels hebben de Verenigde Staten hun handen vol aan andere gewelddadige conflicten in de wereld, zoals de oorlog in Israël, de spanningen in het Midden-Oosten met Iran en die in het Verre Oosten met China wegens Taiwan. Oekraïne heeft ogenschijnlijk minder prioriteit gekregen. Het heeft er alle schijn van dat de Europese Unie zonder de onvoorwaardelijke steun van de VS de kar zelf zal moeten gaan trekken in de Oekraïne-crisis. Vanwege de terugtrekkende Amerikaanse bewegingen in deze crisis is het onwaarschijnlijk dat de Franse inzet van grondtroepen onder de vlag van de NAVO zal kunnen plaatsvinden. De Franse president Macron heeft zich in dit vacuüm opgeworpen als de Europese leider die het voortouw neemt in de strijd tegen Rusland.

Het tegenoffensief van het Oekraïense leger is op zijn retour

155 mm granaten. Oekraïne heeft niet genoeg munitie voorhanden.
Foto: mil.in.ua

Macron's Europese 'coalition of the willing'

Daags na zijn opmerkelijke aankondiging over de inzet van Franse grondtroepen in Oekraïne bezocht de Franse president Berlijn om daar met de Duitse bondskanselier Olaf Scholz en de Poolse premier Donald Tusk over de inzet van Europese grondtroepen in Oekraïne te overleggen. Hij had gehoopt op een gezamenlijk initiatief, een Europese *coalition of the willing*. Bondskanselier Scholz distantiëerde zich van het voorstel om Duitse grondtroepen in Oekraïne in te zetten en wees erop dat de Duitse regering ook geen Taurus-raketten gaat leveren aan Oekraïne, die een groter bereik hebben, waardoor ook Russisch grondgebied geraakt kan worden. Ook de Poolse premier hield zich op de vlakte en zegde alleen toe zich te willen inzetten voor de aankoop van munitie. Zo waren eigenlijk de belangrijkste Europese bondgenoten van president Macron, nu het uur van de waarheid naderde, minder zeker van hun zaak en brokkelde de opbouw van een Europese *coalition of the willing* snel af. Het aantal landen in de Europese Unie waarop Macron kan rekenen, is vooral beperkt tot de drie kleine Baltische landen waar een sterke overtuiging bestaat - uitgedragen door de Estse premier Kaja Kallas - dat zij ook door Rusland zullen worden aangevallen. Verder is het in de Europese hoofdsteden opvallend stil. Ook in Stockholm en Helsinki, in de hoofdsteden van de nieuwbakken NAVO-leden Zweden en Finland is er voorlopig geen steun voor het Franse voorstel.

De Franse president bezocht Berlijn om daar met de Duitse bondskanselier Olaf Scholz en de Poolse premier Donald Tusk over de inzet van Europese grondtroepen in Oekraïne te overleggen. Foto: gov.pl

Franse ramkoers?

Het is maar zeer de vraag of president Macron onder deze omstandigheden zijn plannen zal doorzetten. Het zou in eerste instantie gaan om de inzet van tweeduizend Franse militairen die via Roemenië naar Odessa zullen worden verscheept. Deze Franse troepen zouden niet ingezet worden op het oostelijke front in de Donbass, maar zouden ervoor moeten zorgen dat er meer Oekraïense soldaten op het front zelf kunnen worden ingezet. Het idee dat Franse en Baltische troepen in Odessa buiten schot zullen kunnen blijven is echter onwaarschijnlijk. De sfeer in Rusland is grondig veranderd. De Russische president Poetin is met massale steun herkozen voor een volgende ambtstermijn, hoewel het Westen de Russische verkiezingen als 'fraude' bestempeld heeft. Verder eist de publieke opinie in Rusland na de terroristische aanslag in de concertzaal van de Crocus City Hall in Moskou harder optreden tegen Oekraïne. Er is namelijk bijna niemand in Rusland die gelooft dat de aanslag in Moskou, die ruim 130 slachtoffers eiste, het werk van ISIS alleen is geweest. Vanwege het feit dat de Russen steden zoals Odessa als hun eigen culturele erfgoed beschouwen, zijn dergelijke Oekraïense steden tot nu toe redelijk buiten schot gebleven. Mochten in Odessa Franse of andere Europese grondtroepen opduiken, dan zullen deze steden zeker doelwit worden van massale Russische artilleriebeschietingen. Een gevaarlijke escalatie van deze oorlog zal dan dreigen.

Franse militairen tijdens een parade. Bij de inzet in Oekraïne zou het in eerste instantie gaan om 2.000 Franse militairen die via Roemenië naar Odessa zullen worden verscheept. Foto: Flickr, copsadmirer@yahoo.es

Het idee dat Franse en Baltische troepen in Odessa buiten schot zullen kunnen blijven, is onwaarschijnlijk

In zijn State of the Union van 7 maart jl. heeft president Biden verklaard dat er geen Amerikaanse 'soldiers of war' in Oekraïne zullen worden ingezet. Foto: Wikimedia Commons, The White House

De publieke opinie in Rusland eist na de terroristische aanslag in de concertzaal van de Crocus City Hall in Moskou harder optreden tegen Oekraïne. Foto: Wikimedia Commons, mosreg.ru